

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Albánska republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

2019

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

---

a) Základná charakteristika hospodárstva

- *Analýza vývoja hospodárstva za posledný rok a porovnanie s predchádzajúcim rokom*

Albánsko (AL) vďaka reštrukturalizácii hospodárstva v posledných rokoch stále zaznamenáva hospodársky pokrok. **V roku 2018 ekonomika dosiahla najvyšší rast za posledných desať rokov vo výške 4,1% HDP.** V minulom roku sa usadila na úrovni 3,8% HDP.

Hlavnými prispievateľmi k rastu HDP boli za posledné roky sektor cestovného ruchu, poľnohospodárstvo a sektor energetiky s projektami plynovodu TAP (Trans Adriatic Pipeline a kaskáda vodných elektrární na rieke Devoll) prostredníctvom priamych zahraničných investícií.

Ďalším **hlavným prispievateľom rastu HDP** za rok 2018 bola vyššia spotreba domácností (o 3% vyššia ako v roku 2017), z dôvodu rastúcich miezd a zamestnanosti.

Zadĺženosť krajiny postupne klesá a v roku 2018 dosiahla úroveň 67,3% HDP oproti predchádzajúcemu roku, kedy bola vo výške 70,1% HDP.

Albánska mena získava na svojej sile od konca roku 2015, pričom najvyšší nárast bol zaznamenaný v prvých deviatich mesiacoch roku 2018, kedy Albánsky lek (ALL) „posilnil“ o 7% oproti euru. Koncom roku 2018 dosiahol hodnotu 1 EUR = 123,54 ALL.

Miera nezamestnanosti dosiahla v krajine za obdobie roku 2018 dosiahla nižšiu úroveň **12,8%** oproti roku 2017, kedy bola 13,4%.

Problémom zostáva nezamestnanosť mladej generácie, ktorej nezamestnanosť dosiahla v 4. kvartáli 2018 úroveň 22,3%, čo bolo dôvodom emigrácie mladých do vyspelých krajín EÚ ako Francúzsko, Nemecko a Holandsko, kde žiadajú o azyl.

Najväčší podiel na zahraničnom obchode Albánska majú krajiny EÚ. Tento podiel sa v posledných rokoch pohybuje v rozmedzí 66-70%, v roku 2017 bol na úrovni 66,3% z celkového zahraničného obchodu a v roku 2018 sa dostal na 66%. Najväčšími obchodnými partnermi AL boli **Taliansko (34%), Grécko (7%), Nemecko (6,5%) a Čína (6,3%)**.

Investičné a podnikateľské prostredie je na nízkej úrovni. Je to spôsobené slabou vymáhateľnosťou práva, korupciou a výškou daňových a odvodových povinností v porovnaní so susednými krajinami.

Zo správy Svetovej banky „**Doing Business 2019**“ je **Albánsko na 63. mieste zo 190 posudzovaných ekonomík** z hľadiska kvality regulácie podnikania a ochrany majetku. Oproti minulému roku si polepšilo o 2 miesta.

Ratingová agentúra Standard & Poor's potvrdila dlhodobé a krátkodobé úverové ratingy zahraničnej a domácej meny v AL na úrovni **B / B+ so stabilným výhľadom**.

Priame zahraničné investície (PZI) dosiahli v roku 2018 hodnotu **981,6 mil. EUR**, čo je o 9,1% viac v porovnaní s 899,9 mil. EUR v minulom roku.

Medzi **najväčších zahraničných investorov v Albánsku** patrí Švajčiarsko s výškou investícií 1.326 mil. EUR. Nasleduje Grécko s 1.220 mil. EUR a na treťom mieste je Holandsko s celkovými investíciami vo výške 1.043 mil. EUR.

Na štvrtom mieste je Kanada s investíciami vo výške 951 mil. EUR.

Na piatom mieste sa umiestnilo Taliansko so 686 mil. EUR.

Na šiestom mieste je Turecko s investíciami vo výške 604 mil. EUR a sedmičku uzatvára Rakúsko s 526 mil. EUR.

Medzi najväčších investorov sa radí už aj Čína, ktorá sa v posledných rokoch javí ako najrýchlejšie rastúcim zahraničným investorom (napr. za rok 2017 to bolo vo výške 575 mil. EUR).

Ťahačmi ekonomiky v energetike sú veľké projekty ako je Trans-jadranský plynovod (TAP) a vodné elektrárne na rieke Devoll s pomocou PZI. Projekt TAP je za rok 2018 dokončený na 87% vrátane inžinierstva, obstarávania a výstavby. Konzorcium TAP plánuje spustiť prevádzku plynovodu v plnom rozsahu v roku 2020.

TAP povedie z gréckej hranice s Tureckom, cez Albánsko a cez Jadranské more, až na pobrežie Talianska. Je súčasťou južného plynového koridoru, ktorý zahŕňa aj Južný kaukazský plynovod (SCP), ktorý prechádza cez Azerbajdžan a Gruzínsko a Trans-anatolský plynovod (TANAP).

Podľa albánskeho štatistického úradu INSTAT **počet cudzincov, ktorí navštívili Albánsko v roku 2018** sa medziročne zvýšil o 15,7% na počet **5,9 milióna**.

Počet cudzích štátnych príslušníkov, ktorí navštívili AL **za účelom rekreácie**, sa v sledovanom období medziročne zvýšil o 15,9% na **5,6 milióna**.

Najväčší počet zahraničných návštevníkov bolo z Kosova, Macedónska, Grécka, Talianska a Čiernej Hory. Návštevníci z Poľska zaznamenali v januári až decembri 2018 najvyšší medziročný nárast o 34%, po ktorom nasledovalo Taliansko s 20%.

- *HDP (vývoj, štruktúra a základné makroekonomické ukazovatele), HDP na obyvateľa, HDP v PPP (parita kúpnej sily), verejný dlh, miera inflácie, platobná bilancia, devízové rezervy, zahraničná zadlženosť, očakávaný vývoj*

Vo svojej správe Svetového hospodárskeho výhľadu (apríl 2019) Medzinárodný menový fond uviedol, že hospodárstvo AL v roku 2019 predpokladá rast 3,7% HDP a v roku 2020 úroveň 3,9% HDP.

Správa ďalej uvádza, že priemerná ročná inflácia spotrebiteľských cien sa postupne zrýchli v roku 2019 na 2,2% a v roku 2020 na 2,6% z hladiny 1,9% z roku 2018.

Základné makroekonomické ukazovatele

ROK	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
HDP v mld. EUR V bežných cenách	9,9	10,3	10,7	12,0	13,4	14,4
HDP na obyv. v EUR	3 444	3 562	3 735	4 211	4 669	4 966
HDP na obyv. v PPP v EUR	8 815	10 074	10 774	9 844	11 655	12 591
Reálny rast HDP v %	1,8	2,2	3,3	3,8	4,1	3,8
Inflácia (priemer v %)	1,6	1,9	1,3	2,0	1,9	2,1

*predpoklad

Zdroj: Standard & Poor's, tradingeconomics.com, European Commission, WB, IMF

V roku 2019 sa očakáva spomalenie rastu HDP na úroveň 3,8%, ktoré bude spôsobené spomalením štrukturálnych reforiem súvisiacich s oneskorenou regionálnou a európskou integráciou.

Pre zabezpečenie trvalej obnovy ekonomiky je nevyhnutné udržať finančnú stabilitu a ľahší prístup k úverom pre podnikateľov. Dosiahne sa tým zníženie výšky nesplácaných úverov, ktorá na konci roku 2018 bola na úrovni 11,3%.

Verejný dlh na konci roku 2018 dosiahol výšku **9,018 mld. EUR**, čo predstavuje 67,3% HDP krajiny. Predpoklad úrovne verejného dlhu za rok 2019 je výška 65,2% HDP a cieľom vlády AL je dosiahnuť do roku 2021 hodnotu 60% HDP.

V roku 2018 sa **inflácia udržala na úrovni 1,9%**, pričom inflačný cieľ banky Národnej banky Albánska zostáva naďalej na 3 %. Predpoklad na rok 2019 je na úrovni 2,1%. Národná banka pokračovala aj v roku 2018 vo svojej menovej politike a udržiavala úrokovú sadzbu na historickom minime 1%.

Platobná bilancia

ROK / mil. EUR	2014	2015	2016	2017	2018
Bežný účet	-1 287,0	-1 155,0	-1 030,1	-803,0	-884,4
Kapitálový účet	86,7	125,7	66,3	122,0	104,0
Finančný účet	-1 031,7	-1 374,1	-712,1	-1 092,0	-1 136,0
Devízové rezervy	2 191,7	2 880,0	2 635,0	2 996,0	3 399,0

Zdroj: BoA, Ministerstvo financií Albánska, European Commission

V správe Európskej komisie o stave ekonomiky potenciálnych kandidátskych krajín západného Balkánu sa deficit bežného účtu Albánska v roku 2018 znížil zo 7,5% HDP v roku 2017 na hodnotu 6,6% HDP.

MMF predpokladá, že deficit bežného účtu krajiny sa za rok 2019 zníži na hodnotu 6,0% HDP zo 6,2% v roku 2018.

Zahraničná zadlženosť krajiny sa po roku 2018 dostala na úroveň **8,347 mld. EUR**. Je predpoklad, že v roku 2019 porastie.

- *Štátny rozpočet, hlavné črty, deficit štátneho rozpočtu, prognózy vývoja*

Štátny rozpočet

ROK / mil. EUR	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Príjmy	2 619,29	2 844,36	2 980,00	3 248,80	3 658,20	3 782,00
Výdaje	3 134,29	3 260,26	3 220,00	3 482,80	3 859,20	4 056,00
Saldo	-515,00	-415,90	-240,00	-234,00	-201,00	-274,00

*predpoklad

Zdroj: BoA, Ministerstvo financií Albánska

Rozpočet AL za rok 2018 dosiahol výdaje vo výške 3,859 mld. EUR a s **deficitom 1,5 % HDP** (v roku 2017 bol takmer 2% HDP) pri predpokladanom raste ekonomiky o 4 % (v roku 2017 bol 3,8 %).

Plánované výdaje rozpočtu v roku 2019 sú navrhnuté o 5,1 % vyššie ako v minulom roku. Príjmy by mali byť posilnené lepším výberom daní a **deficit rozpočtu sa očakáva vo výške 1,9% HDP**.

- *Lokálna mena, výmenný kurz*

Albánska mena (albánsky LEK) od začiatku roku 2016 začala silnieť a na konci roku 2018 stredný kurz dosiahol úroveň 123,54 ALL/1 EUR.

- *Štruktúra zamestnanosti*

Za roku 2018 sa nezamestnanosť čiastočne znížila. Oficiálna miera nezamestnanosti bola na konci 4. Q 2018 na úrovni 12,8%, oproti tomu istému obdobiu v roku 2017, kedy dosahovala úroveň 14,1%.

Nezamestnanosť

ROK	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Nezamestnanosť v %	18,0	17,5	15,6	14,1	12,8	11,9

Zdroj: INSTAT, tradingeconomics.com, European Commission

Nezamestnanosť mladej generácie v roku 2018 zostáva naďalej vysoká a dosahuje takmer 30%. To je hlavný dôvod emigrácie týchto mladých ľudí do vyspelých krajín EÚ ako je Nemecko, Francúzsko a Holandsko, pričom krajina stráca kvalifikovanú pracovnú silu a súčasne tým stagnuje aj počet obyvateľstva. Napr. v roku 2001 žilo v AL viac ako 3 mil. obyvateľov, v roku 2018 to je už len 2,87 mil.

Celková nezamestnanosť sa po posledných rokoch prvýkrát dostala na najnižšiu úroveň 12,8% s predpokladom malého zníženie aj v roku 2019.

Mzdy v poslednom štvrtroku 2018 medziročne vzrástli o 3,4%. V súkromnom sektore mzdy medziročne vzrástli o 3,6% v profesiách pre technikov a profesionálov v dôsledku silného dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile.

Vo verejnom sektore mzdy rástli menej ako v súkromnom sektore, medziročne len o 2,4%. Od 1. januára 2019 bola minimálna mzda zvýšená o 8,3% na 26 tis. ALL za mesiac.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

- *Charakteristika hospodárstva, priemysel, poľnohospodárstvo, turizmus a infraštruktúra*

Albánska ekonomika pokračovala v roku 2018 v rastovom trende s pozitívnym odhadom jej rastu aj v ďalších rokoch.

Tento predpoklad môže ohroziť zhoršenie vnútropolitckej situácie medzi vládnuou Socialistickou stranou a opozičnou Demokratickou stranou, ktorá požaduje odstúpenie premiéra a vypísanie predčasných volieb. Vzniknuté napätie prerástlo koncom roku 2018 a začiatkom roku 2019 do násilných protestných demonštrácií v hlavnom meste Tirana. Tento spor medzi vládou a opozíciou ohrozuje i perspektívu otvorenia prístupových rokovaní Albánska s EÚ, ktorý je predbežne odporučený Európskou komisiou (EK) na koniec júna 2019. Uvedené skutočnosti majú negatívny vplyv na rast ekonomiky krajiny v ďalšom období.

Rizikom zostáva aj rast záväzkov vládneho programu z roku 2018 „1 mld. EUR“ na podporu investičných projektov PPP (public-private partnership), ktoré by mal urýchliť výstavbu infraštruktúry. Tendre v rámci programu sú netransparentné, vyhrávajú ich len domáce firmy, čo ohrozuje záväzok vlády k zníženiu verejného dlhu. Program kritizovali mnohé medzinárodné finančné inštitúcie práve z dôvodu negatívnych dopadov k verejnému zadĺženiu. Nielen medzinárodné finančné inštitúcie ako napr. EBRD, WB, IMF,

tak aj EK reagovala svojim odhadom na hospodársky rast krajiny v roku 2019, že bude pomalší, na úrovni okolo 3,8% HDP.

Podľa odhadov EBRD najväčší vplyv na rast albánskej ekonomiky budú mať zahraničné investície smerované do výrobného a spracovateľského priemyslu, turizmu a poľnohospodárstva. Zahraniční investori v súčasnosti však dávajú prednosť energetike. Poľnohospodársky sektor je stále málo efektívny, aj keď zamestnáva takmer polovicu populácie, ale k celkovému HDP krajiny prispel v roku 2018 len vo výške 20%. Perspektívnym sektorom albánskej ekonomiky je turizmus, ktorý postupne rastie a jeho podiel na ekonomike sa pohybuje okolo 14%.

Albánsko je krajina bohatá na ropu, plyn a nerasty. Na začiatku milénia vláda AL začala pracovať na zintenzívnení ťažby týchto surovín na posilnenie ekonomiky. Americká spoločnosť SHELL objavila koncom mája 2019 na území AL (oblasť mesta Berat) ďalšie nové prírodné zdroje ropy a plynu, čo by mohlo pomôcť ekonomike krajiny a zabezpečiť takisto prílev PZI.

Počet cudzincov, ktorí navštívili krajinu v roku 2018, dosiahol počet takmer 6 mil. osôb. V každom prípade ako poľnohospodárstvo, tak aj turizmus skrývajú do budúcnosti veľký rozvojový potenciál a sú oblasťami, kde môžu zahraniční investori diverzifikovať svoje investície, ktoré doteraz smerovali prevažne do energetického sektoru.

V oblasti infraštruktúry vláda AL neustále podporuje rekonštrukciu nielen dopravnej siete, ale aj železničnej. Albánske železnice s podporou pôžičky od banky EBRD pripravujú rekonštrukciu železničnej trate medzi prístavným mestom Durres a hlavným mestom Tírana a výstavbu novej železničnej trate na medzinárodné letisko Tírana, ktorá nebola zahájená ani v roku 2018.

Ďalej vláda od roku 2018 pripravuje výstavbu nového letiska v prístavnom meste Vlorë, ktorého dokončenie sa predpokladá v roku 2020.

Vláda pripravuje projekty na vybudovanie diaľnice, tzv. „Arbri Road“, v hodnote 240 mil. EUR. Diaľnica spojí hlavné mesto Tíranu so severovýchodným regiónom Dibra a Macedónskom.

V roku 2018 bola zahájená výstavba „Arbri Road“, ktorá prepojí mestá Thumane a Kashar, Milot a Balldren a Shengjin a Velipoje.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

AL je členom OSN, OBSE, NATO, UNESCO, UNICEF, WHO, WIPO, WTO, Rady Európy, WB, EBRD, IMF, a iných medzinárodných organizácií.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

---

a) Podnikateľská legislatíva

- *Daňový systém, dane, odvody, sociálne zaťaženie, mzdy, inštitúcie*

Daňový systém

Daňový systém Albánska upravuje, je zákon č. 8435 „On Taxation in the Republic of Albania“ z 28.12.1998, ktorý sa skladá z dvoch častí, a to z časti o štátnych daniach (všetky aktivity na území Albánska – čl. 2 zákona) a z časti o miestnych daniach (čl. 3 zákona).

Priame dane

Daň z príjmu

a) *Daň z príjmu fyzických osôb* – vzťahuje sa na osoby s trvalým alebo prechodným pobytom v Albánsku dlhším ako 183 dní v kalendárnom roku.

Od 01.01.2014 pre dane s príjmov fyzických osôb sú zavedené 3 pásma.

1. Príjem do 30.000,- ALL (233,- EUR) za mesiac je oslobodený od dane z príjmu (pri kurze 1 EUR = 129,- ALL).

2. Príjem od 30.001,- ALL do 130.000,- ALL (do 1.008,- EUR) je zdanený 13%.

3. Príjem od 130.001,- ALL (od 1.008,- EUR) a viac je zdanený 23%.

Týmto opatrením až 97 % zamestnancov platí nižšiu daň z príjmu, ako platili do 01.01.2014.

Od 01.01.2015 sa nasledujúce príjmy obyvateľstva zdaňujú 15% podľa zákona č. 8438/1998 a jeho následných úprav:

- platy alebo iné náhrady spojené s výkonom práce,
- príjmy ako peňažný výsledok činnosti partnera alebo akcionára v obchodnej firme,
- príjmy z bankových úverov alebo získané z peňažných poukazov,
- príjmy z autorských práv a duchovného vlastníctva,
- príjmy z pôžičiek a rent,
- príjmy z prevodu vlastníckych práv nehnuteľného majetku,
- príjmy z náhodných hier a kasín.

b) *Malá obchodná daň* – novela zákona č. 9632/2006 prijatá parlamentom dňa 17.12.2015 stanovuje výšku dane nasledovne (v zmysle neskorších zmien a predpisov):

Od 1. apríla 2018 mať povinnosť byť plátcom DPH bola znížená z hranice 5 mil. ALL na 2 mil. ALL (z 40.473,- EUR na 16.189,- EUR) ročného obratu, pričom do 1. apríla 2018 bola nulová DPH pre rozmedzie od 0 do 5 mil. ALL.

Vláda tvrdí, že uvedené opatrenie bolo zavedené proti šedej ekonomike, avšak opak tvrdí Asociácia malých a stredných firiem Albánska, že opatrením dôjde k uzavretiu až 50 tis. malých firiem ako sú kaviarne, malé obchodíky a malé firmy z oblasti poľnohospodárstva.

Od júla 2018 schválil albánsky parlament vyššiu hranicu zdaňovacieho pásma pre vyššie dane z 8 mil. ALL na 14 mil. ALL pre malých podnikateľov (pôvodne to bolo 5 – 8 mil. ALL). Príjmy v nižšom pásme (5 – 14 mil. ALL) sú teraz zdaňované 5% a vyššom pásme (nad 14 mil. ALL) sú zdaňované 15%.

Toto opatrenie začalo platiť od . januára 2019 a týka sa približne 90% podnikateľov v AL.

Túto daň hradí každá osoba, ktorá prevádzkuje obchod na území AL, nie je platiteľom DPH a jej ročný obrat nepresiahne 14 mil. ALL (113.323,- EUR). Výber malej obchodnej dane, ktorú mali v právomoci vyberať miestne úrady, je od 01.01.2014 v pôsobnosti daňového úradu.

c) *Daň z príjmu právnických osôb* - je vo výške 15%.

d) *Hotelová daň* – hradia ju majitelia hotelov – min. sadzba je 140,- ALL (1,10,- EUR) za osobu a za noc. Pre 4 a 5 hviezdčkové hotely v Tirane sa platí vo výške 350,- ALL (2,80,- EUR) za osobu a za noc.

e) *Stavebná alebo rekonštrukčná daň* – 2% z predajnej ceny a zaplatí ju investor akcie.

f) *Daň za prevod nehnuteľného majetku* – 0,5% – 2% z celkovej hodnoty prevodu.

g) *Daň z motorového osobného vozidla* – ročná pevná čiastka hradená majiteľom je vo výške 65.000,- ALL (526,- EUR) pre každý typ vozidla. Za automobily s obsahom do 1.200 cm³ sa platí 55.000,- ALL (445,- EUR).

h) *Daň z luxusných áut* - nová daň platí od 01.01.2016 na osobné automobily s počtom sedadiel najviac 4+1 spĺňajúcich jednu z nasledujúcich podmienok:

- objem valcov motora sa rovná alebo prevyšuje 3.000 cm³,
- hodnota alebo cena vozidla sa rovná alebo prevyšuje 7 mil. ALL (56.662,- EUR).

Pri prvej registrácii luxusného vozidla sa platí daň vo výške 70.000,- ALL (567,- EUR) a v nasledujúcich rokoch sa platí ročná sadzba vo výške 21.000,- ALL (170,- EUR).

i) *Cestné mýto* – od septembra 2018 sa po prvýkrát začali platiť poplatky za rýchlostnú cestnú komunikáciu medzi Miloš a Morinë v dĺžke približne 110 km vo výške 5,- EUR za osobný automobil a 22,50,- EUR za nákladný automobil. Mýto sa vyberá pri tuneli Kalimash, ktorý sa nachádza približne 18 km od mesta Kukës. Pre obyvateľov tohto mesta je prejazd osobným automobilom zľacnený na 1,50,- EUR.

j) *Daň z poistenia* – sa platí vo výške 10%.

Výnimku z platenia priamych daní majú:

- centrálna a miestne úrady,
- centrálna banka,
- právnické osoby, ktoré sa zaoberajú náboženskými aktivitami, humanitárnymi, charitatívnymi, vedeckými alebo vzdelávacími aktivitami, ktorých majetok alebo zisk, ktorý bol vytvorený, nie je použitý k individuálnemu prospechu zakladateľa a jeho členov,
- komory z oblasti obchodu, priemyslu a poľnohospodárstva, ktorých majetok alebo zisk, ktorý bol vytvorený, nie je použitý k individuálnemu prospechu zakladateľa a jeho členov,
- medzinárodné organizácie, agentúry pre technickú spoluprácu a ich predstavitelia, pokiaľ je výnimka poskytnutá zvláštnou dohodou,
- významné osoby vyňaté medzinárodnými dohodami ratifikovanými parlamentom.

Nepriame dane

Daň z pridanej hodnoty – DPH

Daň z pridanej hodnoty (DPH) je 20%.

Platí DPH musia všetci dodávatelia tovaru a služieb pri obchodnom styku ako súčasť ich obchodných aktivít na území Albánska.

DPH ďalej podliehajú všetky tovary dovážané na území Albánska.

Pre osoby v hmotnej núdzi je uplatnená dotácia DPH u základných potravín vo výške 10%.

Od 01.04.2014 sa na vybrané lieky a nemocničné služby DPH znížila na 10%.

Platcom DPH, v súlade so zákonom č. 7928 z 27.04.1995 „On the Value – Added Tax“, v platnom znení, je právnická alebo fyzická osoba alebo ostatné osoby, ktorých ročný obrat prekročí 14 mil. ALL (113.323,- EUR).

Od platenia DPH sú oslobodené:

- finančné služby vrátane transakcií, ktoré sa vzťahujú k ich poisteniu a zabezpečeniu tovaru a služby poskytnutej náhradou za znížené platby pre neziskové organizácie, ako napr. dodávky tovaru a služieb pre zdravotníctvo a zubné lekárstvo, pre ochranu detí a starších osôb, dodávky súvisiace so vzdelávacími, kultúrnymi a športovými službami a dodávky poskytnuté veriacimi a filozofickými organizáciami,
- poštové služby,
- Centrálna banka Albánska (BoA),
- diplomati akreditovaní v Albánsku.

0% sadzba DPH je pre nasledujúci tovar a služby:

- tovar vyvezený mimo územie Albánska,
- služby poskytované albánskymi dodávateľmi mimo územia Albánska,
- medzinárodná doprava tovaru a osôb.

Spotrebná daň

Spotrebnej dani v Albánsku podliehajú tabak a tabakové výrobky, alkoholické a nealkoholické nápoje, pohonné hmoty a ich deriváty, káva. Spotrebnú daň hradia fyzické i právnické osoby, miestne aj zahraničné, domáci výrobcovia i importéri. Spotrebná daň nie je uplatňovaná v prípade vývozu tovarov a slúži pri niektorých položkách na ochranu vnútorného trhu.

Výška niektorých spotrebných daní od 01.01.2015 je:

1. PHM (benzín, nafta): 27,- ALL/liter (0,22,- EUR),
2. cigarety: 110,- ALL/krabičku (0,89,- EUR),
3. tabak: 3.700,- ALL/kg (29,95,- EUR),
4. pivo z pivovaru s výrobou do 200 000 hl/rok: 400,- ALL/hl (3,24,- EUR),
5. pivo z pivovaru s výrobou nad 200 000 hl/rok: 600,- ALL/hl (4,86,- EUR).

Sociálne a zdravotné zabezpečenie

Príspevok na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie je regulovaný zákonom č. 1114 zo dňa 30.07.2008.

S účinnosťou od 01.08.2014 Rozhodnutím Rady ministrov č. 457 zo dňa 09.07.2014 dochádza k zvýšeniu minimálnej a maximálnej mesačnej mzdy slúžiacej ako základ výpočtu pre príspevok na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie. Zamestnanci, osoby samostatne zárobkovo činné a osoby platiace dobrovoľný príspevok platia príspevky zo mzdy, ktorá dosahuje minimálnu výšku 19.406,- ALL (157,- EUR) hrubého platu, zatiaľ čo maximálna výška mzdy pre výpočet príspevku je 97.030,- ALL (785,- EUR) hrubého platu.

Príspevok na sociálne zabezpečenie je 24,5%, pričom je hradený:

- 15% zamestnávateľom,
- 9,5% zamestnancom.

Príspevok na zdravotné poistenie je hradený zamestnávateľom a zamestnancom vo výške 1,7% za každého.

Pre osoby samostatne zárobkovo činné a osoby platiace dobrovoľný príspevok na zdravotné poistenie je základom dvojnásobok minimálnej mzdy vo výške 19.406,- ALL hrubého platu (platia vo výške 3,4%).

Významné hospodárske inštitúcie:

- o Asociácia zahraničných investorov (Foreign Investors Association of Albania)
www.fiaalbania.al ,
- o Obchodná a priemyselná komora v Albánsku (Dhoma e Tregtise dhe Industrise te Shqipërisë) www.cci.al ,
- o Zväz obchodných a priemyselných komôr v Albánsku (Bashkimi i Dhomave te Tregtise dhe Industrise se Shqipërisë) - člen Asociácie balkánskych komôr www.uccial.al ,
- o Podnikateľský zväz Albánska - Biznes Albania www.biznesalbania.org.al ,
- o Konfederácia albánskeho priemyslu (Konfederata e Industrive te Shqipërisë)
www.konfindustria.al ,
- o Rada albánskeho poľnohospodárskeho obchodu (Këshilli i Agrobiznesit Shqiptar)
www.kash.org.al .

b) Verejné obstarávanie

- *Kontakty na hlavné inštitúcie*

Agentúra pre verejné zákazky (Agjencija e Prokurimit Publik)

Aparatit te Keshilitit i Ministrave
Bulevardi Deshmoret e Kombit, Tirana
Tel./Fax: +355 4 223 04 34
Tel.: +355 4 223 26 52
E-mail: infoapp@app.gov.al
Web: www.app.gov.al

c) Zmluvná základňa

- *Ekonomické a hospodárske zmluvy medzi SR a krajinou*

Najdôležitejšou prioritou pri vytváraní základného legislatívneho rámca pre podporu a rozvoj obchodno-ekonomických vzťahov medzi SR a AL je prijatie dvoch základných bilaterálnych dohôd a to „Dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií“ a „Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia“. Obe strany majú záujem o finalizáciu tohto procesu, ktorú očakávame, že prebehne v priebehu roku 2020.

V roku 2014 bolo podpísané „Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom ekonomického rozvoja, obchodu a podnikania Albánskej republiky o hospodárskej spolupráci“. Memorandum poskytlo zmluvnú podporu pre zaktivizovanie bilaterálnej hospodárskej spolupráce medzi Slovenskom a Albánskom na úrovni štátnych orgánov a príslušných inštitúcií, ale najmä na podnikateľskej úrovni.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

---

a) Priame zahraničné investície:

- *Objem PZI v krajine, vývoj, hlavné sektory a investori, kontakty na inštitúcie zaoberajúce sa podporou PZI*

Priame zahraničné investície dosiahli v roku 2018 hodnotu 981,6 mil. EUR, čo je o 9,1% viac v porovnaní s 899,9 mil. EUR v minulom roku.

Medzi najväčších zahraničných investorov v AL patrilo v roku 2018 Švajčiarsko s výškou investícií 1.326 mil. EUR. Prvenstvo si zabezpečilo investíciou do výstavby plynovodu TAP. Nasleduje Grécko s PZI vo výške 1.220 mil. EUR, ktorého najväčšia časť bola zameraná hlavne do telekomunikačného a bankového sektora.

Na treťom mieste je Holandsko s celkovými PZI vo výške 1.043 mil. EUR. Investície sa zameriavajú hlavne na stavbu vodných elektrární nórskej firmy „Statkraft“ na rieke Devoll, ďalej na podporu poľnohospodárstva a modernizácie pestovateľských metód a na certifikácie umožňujúce vývoz produktov na trhy EÚ.

Na štvrtom mieste je Kanada, ktorá investuje hlavne do ropného a ťažobného priemyslu a to vo výške 951 mil. EUR.

Na piatom mieste sa umiestnilo Taliansko so 686 mil. EUR investícií a súčasne treba uviesť, že sa jedná o najväčšieho obchodného partnera AL.

Na šiestom mieste je Turecko s investíciami vo výške 604 mil. EUR a sedmičku uzatvára Rakúsko s 526 mil. EUR.

Čína sa v posledných rokoch objavuje medzi najväčšími investormi a je najrýchlejšie rastúcim zahraničným investorom (za rok 2017 to bolo vo výške 575 mil. EUR).

Najväčšími investormi do albánskej dopravnej infraštruktúry sú Svetová Banka, EIB, EBRD, Taliansko, Rakúsko a Nemecko.

Problémom pri získavaní zahraničných investorov je slabé investičné a podnikateľské prostredie spôsobené nízkou vymáhateľnosťou práva a tiež nízkou atraktivitou krajiny pre zahraničných investorov z dôvodu výšky daňových a odvodových povinností v porovnaní so susednými krajinami. Celkové daňové zaťaženie je 36,5%.

Mnohých investorov odrádza neefektívne súdnictvo. Situáciu by mohla postupne zlepšiť prebiehajúca reforma súdnictva.

V oblasti PZI v krajine nepôsobí slovenský podnikateľský subjekt.

Ministerstvo infraštruktúry a energetiky AL rokuje s rakúskou spoločnosťou Ivicom, GmbH o návrhu výstavby kogeneračnej elektrárne na výrobu elektrickej energie zo zemného plynu s výkonom 500 MW v blízkosti juhovýchodného mesta Korca.

Projekt firmy Ivicom a Medzinárodnej finančnej korporácie (IFC) sa odhaduje na 500 mil. EUR.

Rakúska spoločnosť už uzavrela štúdiu uskutočniteľnosti projektu, ktorá bude financovaná zo súkromných zdrojov.

Plyn do elektrárne bude dodávaný z budovaného plynovodu TAP, ktorý prechádza oblasťou poskytujúcou dobrú príležitosť na bezpečnú dodávku plynu slúžiacu k efektívnej výrobe elektrickej energie.

Projekt kogeneračnej elektrárne prinesie podporu miestnej ekonomike prostredníctvom vytvárania tzv. „zelených domov“ a poskytne efektívne diaľkové vykurovanie pre mesto Korca.

Projekt prepojenia vysokonapäťovej 400 kV energetickej siete medzi Albánskom a Kosovom bol zahájený v júni 2016 a financovaný nemeckou bankou KfW Bank a albánskou vládou vo výške 29 mil. EUR, realizovaný zmluvnou spoločnosťou Energoinvest. Kosovo-albánska vysokonapäťová sieť je dlhá 241 km, pričom 151 km je na území Albánska a 90 km je na území Kosova.

Začiatok novej energetickej diaľnice „Energy highway“ bol zahájený tento rok v Albánsku a v Macedónsku, s predpokladaným ukončením v roku 2018. Umožní tak prepojenie s Tureckom, Bulharskom, Macedónskom a Albánskom a neskôr s Talianskom a so Strednou Európou. Projekt neumožní iba výmenu energie medzi Albánskom a Kosovom, ale zlepší i obchodné možnosti v podnikaní s energiou, čím energetický sektor potvrdil svoju konsolidáciu a oživenie.

Infraštruktúra v Albánsku nie je rozvinutá na dostatočnej úrovni. Chýbajú čističky odpadových vôd, triedenie a spracovanie komunálneho odpadu, kanalizačná a vodovodná sieť sú v havarijnom stave, ako aj elektrická prenosová sústava. Najväčšími investormi do albánskej dopravnej infraštruktúry sú Svetová Banka, EIB, EBRD, Taliansko, Rakúsko a Nemecko.

Čína pripravuje investície v oblasti leteckej prepravy, kde uvažuje o možnosti začatia priamych letov z Tirany do Pekingu zameraných na podporu vzájomného obchodu.

Čínska firma Power Construction Corporation of China pripravuje možnosti investovania vo výstavbe železnice, ktorá spojí Albánsko s Macedónskom. Pripravuje investície aj do poľnohospodárstva a cestovného ruchu.

Kontakt na inštitúciu zaoberajúca sa podporou PZI v AL:

Asociácia zahraničných investorov (Foreign Investors Association of Albania) - www.fiaalbania.al

Priame zahraničné investície

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Priame zahraničné investície v AL v mil. EUR	923,2	869,0	890,0	943,0	899,9	981,6	1,152

*predpoklad

Zdroj: BoA, tradingeconomics.com, seenews.com, European Commission

b) Energetická politika krajiny

- *Energetický mix a energetická bezpečnosť*

Energetický sektor AL je takmer úplne závislý na vodnej energii, pretože v súčasnosti je jediná tepelná elektrárňa v krajine nefunkčná. Bezpečnosť dodávok elektrickej energie je pre krajinu veľkou výzvou. Očakáva sa, že dopyt po energii sa v roku 2020 zvýši o 60% a AL zjavne potrebuje posilniť svoju energetickú bezpečnosť. Zatiaľ čo snaha o rozvoj nových tepelných, veterných a solárnych kapacít pokračuje, vodná energia zostáva najväčším energetickým zdrojom v krajine.

Celková inštalovaná výrobná kapacita sa v posledných rokoch zvýšila z dôvodu nových investícií do malých a stredných vodných elektrární. V roku 2016 dosiahol celkový inštalovaný výkon 2 010 MW.

Na najväčšej rieke Drin (v severnej časti AL) sa nachádzajú tri vodné elektrárne: Fierze (500 MW), Komani (600 MW) a Vau I Dejes (250 MW). Táto kaskáda s výkonom 1 350 MW predstavuje viac ako tri štvrtiny celkovej elektrickej kapacity krajiny a 90% domácej

výroby elektrickej energie. Zvyšné MW sú distribuované z približne 90 malých staníc, pričom ďalších 98 MW pochádza z malých tepelných elektrární. Systémová infraštruktúra potrebuje veľké investície. Tento sektor trpí stratami aj napriek zlepšeniam za posledné tri roky. Vláda pokračuje v reforme energetického sektora s

cieľom riešiť krádeže energie, modernizovať distribúciu, prenos a jej výrobu. Cieľom reformnej stratégie je zabezpečiť bezpečnosť dodávok elektrickej energie prostredníctvom trhových reforiem, liberalizácie trhu s energiou, opatrení proti krádeži a zabezpečením nových regionálnych prepojení.

Ďalším významným projektom je kaskáda vodných elektrární na rieke Devoll vo výške 535 mil. EUR. Pozostáva z dvoch vodných elektrární Banja a Moglice, s celkovým inštalovaným výkonom 256 MW. Tieto dve stanice budú každý rok produkovať približne 729 GWh, čo zvýši produkciu elektrickej energie v AL o takmer 17%.

AL tiež skúma možnosti podmorského prepojenia dodávok elektrickej energie s Talianskom, s cieľom vyvážať nadbytočnú energiu.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

---

a) Dovočný a vývočný režim, obchodná prax

- *Liberalizácia dovozného a vývozného režimu, pokrytie zmluvami so SR*

Slovensko a Albánsko nemajú uzavreté vzájomné dohody v oblasti ochrany investícií a zabránenia dvojitého zdanenia.

- *Colné sadzby, dovozné/vývozné licencie, clá, DPH, certifikácia, inšpekcia*

Pri dovoze tovarov do AL sú zavedené nasledovné colné sadzby: 0%, 2%, 5%, 6%, 10% a 15%.

Dovočné podmienky, potrebné dokumenty k colnému konaniu, colné sadzby a kvóty sú uvedené na webstránke colnej správy aj v anglickej verzii - www.dogana.gov.al/english/

Generálne riaditeľstvo colnej správy Albánskej republiky (Administrata Doganore Shqiptare)

Rr. Durrësit, Nr. 21, Tirana, Albania

Tel.: + 355 4 224 39 20, 222 68 70

Web: www.dogana.gov.al

Albánsko ako člen NATO a kandidátska krajina EÚ na obchod so zbraňami a s tovarom a technológiami dvojakého použitia uplatňuje rovnaké postupy ako ostatné členské štáty Aliancie a EÚ. Kontrolu a licencovanie exportu, importu a ďalšie transakcie spojené s takýmto tovarom vykonáva „Štátny úrad pre kontrolu exportu“ riadený Ministerstvom obrany Albánskej republiky.

Potrebné informácie o dokumentoch k obchodovaniu, ako aj potrebná legislatíva sú uvedené na webovej stránke úradu (www.akshe.gov.al).

Kontaktná adresa:

Štátny úrad pro kontrolu exportu (Autoriteti i Kontrollit Shtetëror të Eksporteve)

Blloku i Ambasadave, Rr. "Skënderbej", Tirana, Albania

Tel.: + 355 42 235 975

Fax: + 355 42 235 975

Web: www.akshe.gov.al

Email 1: info_akshe@mod.gov.al

Email 2: info.akshe@gmail.com

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Najväčší podiel na zahraničnom obchode AL majú krajiny EÚ. Pohybuje sa na úrovni 65-70%, pričom v roku 2018 bol vo výške 66% z celkového zahraničného obchodu krajiny. Najväčšími obchodnými partnermi AL v roku 2018 boli Taliansko (34%), Grécko (7%), Nemecko (6,5%) a Čína (6,3%).

Najväčším vývozným trhom v roku 2018 bolo Taliansko, kde smeruje až približne 48% z celkovej hodnoty vyvezeného tovaru. Ďalšie významné vývozné trhy sú Kosovo s podielom 9%, Španielsko 8%, Grécko a Nemecko s podielom viac ako 4% a Severné Macedónsko 3%.

Najväčším dovozným trhom v roku 2018 bolo opäť Taliansko, odkiaľ prichádza do AL až 27% z celkovej hodnoty dovezeného tovaru, z Turecka takmer 9%, z Číny viac ako 8% a z Grécka 8%.

AL si v roku 2018 nakúpilo tovar zo sveta vo výške 5,2 mld. EUR, s ročným rastom 10%. Hlavný vplyv na tento rast zaznamenala tovarová skupina "nerastné palivo a energia" po nich nasleduje skupina "potraviny, nápoje a tabak" a "chemické a plastové výrobky".

Zahraničný obchod Albánska

Obchodná bilancia Albánsko (v mil. EUR)						
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vývoz	1 759,7	1 826,0	1 737,0	1 780,2	2 048,7	2 512,8
Dovoz	3 660,9	3 942,7	3 888,3	4 241,7	4 699,3	5 192,4
Obrat	5 420,6	5 768,7	5 625,3	6 021,9	6 748,0	7 705,2
Saldo	-1 901,2	-2 116,7	-2 151,3	-2 461,5	-2 650,6	-2 679,6

Zdroj: INSTAT

c) Vývoj zahraničného obchodu so SR za rok 2017 a 2018 (vývoz/dovoz)

Mil. eur	2017	2018	Index	
Export	33,89	22,90	67,57	Pokles o 32,43%
Import	5,45	5,43	99,63	Pokles o 0,37%
Obrat	39,33	28,33	72,03	Pokles o 27,97%
Bilancia	28,44	17,47		

Vzájomná zahranično-obchodná výmena medzi SR a AL poklesla v roku 2018 o 28% v porovnaní s rokom 2017 a dosiahla 28,33 mil. eur. Vývoz SR do AL dosiahol v roku 2018 pokles o 32,43% v porovnaní s rokom 2017. Dovoz z AL zaznamenal nepatrný pokles o 0,4%. Bilaterálna obchodná výmena medzi SR a AL zostala aj v roku 2018 na veľmi nízkej úrovni a zaznamenala negatívne vývojové tendencie na strane slovenského exportu, ako aj celkového obratu bilaterálnej obchodnej výmeny.

Najväčšou komoditnou položkou vývozu SR do AL boli aj v roku 2018 telefonické zariadenia, ktoré tvorili až 35% vývozu do AL a televízory s 24,3% podielom. V rámci dovozu z AL do SR dominuje etylalkohol s 41% a obuv s 32,4% podielom na dovoze.

Je potrebné poukázať na skutočnosť, že zahrnuté štatistiky mobilných telefónov nezodovedajú reálnemu stavu vývozu zo SR do AL z dôvodu, že tieto nie sú reálne vyrobené na Slovensku, ale ide o ich reexport prostredníctvom ich ázijských výrobcov cez Slovensko do ostatných krajín. Výrobcovia ako napr. Samsung, Huawei a podobne tieto mobily vyrábajú vo Vietname a následne ich prostredníctvom svojich dcérskych spoločností na Slovensku a pod svojím menom vyvážajú do ďalších krajín. Preto sa táto skutočnosť prejavuje v slovenských štatistikách ako slovenský export.

Ekonomickú spoluprácu medzi SR a AL limituje viacero objektívnych faktorov. Potenciálne príležitosti nie sú dostatočne využívané. Slovenské firmy neprejavujú záujem

o investovanie a podnikanie v AL. Dôvodom je slabá znalosť teritória a miestne obmedzenia (slabá vymožiteľnosť práva, korupcia, daňové a odvodové zaťaženie, ktoré je v AL vyššie v porovnaní so susednými krajinami). Zásadný problém predstavujú aj príefahy pri uzatváraní dvoch základných dohôd v tejto oblasti - dohody o zamedzení dvojitého zdanenia a dohody o vzájomnej podpore a ochrane investícií.

V apríli 2014 bolo v Bratislave podpísané Memorandum o porozumení medzi MH SR a Ministerstvom ekonomického rozvoja, obchodu a podnikania Albánska o hospodárskej spolupráci. Jeho cieľom bolo vytvorenie zmluvno-právnych predpokladov pre aktivizáciu bilaterálnej hospodárskej spolupráce, nielen na úrovni vládnych orgánov a inštitúcií, ale najmä na podnikateľskej úrovni.

Predstavitelia Bratislavskej regionálnej komory Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (SOPK/BRK) - predseda I. Junas (*Kerametal, a.s.*), podpredseda P. Konštiak (*KonRad*) a ďalší podnikatelia uskutočnili koncom októbra 2016 podnikateľskú misiu v Tirane s cieľom nadviazať partnerské a obchodné kontakty v Albánsku. Počas návštevy bola podpísaná Dohoda o vzájomnej spolupráci s Albánskou obchodnou a priemyselnou komorou. Prelomová aktivita, prvá svojho druhu od roku 1993, však nevedla k rozvoju podnikateľských aktivít. Partnerské obchodné komory sa dohodli na recipročnej návšteve albánskych podnikateľov na Slovensku v priebehu roku 2017, ktorá sa však doteraz nerealizovala.

V roku 2018 sa pripravovala ďalšia podnikateľská misia zo Slovenska, ale nakoniec sa neuskutočnila kvôli nezájmu albánskych partnerov.

Slovenská dcérska spoločnosť Chemosvit Fibrochem spoločnosti Chemosvit, ktorá je európskym lídrom na trhu vo výrobe polypropylénového vlákna v rámci rozširovania svojich trhov hľadá nových zákazníkov v AL. V dňoch 13. – 17.05.2019 navštívil Tiranu jej obchodný zástupca p. Pavol Bujda s cieľom prezentácie spoločnosti a získania potencionálnych zákazníkov v AL v oblasti textilnej výroby, obuvníckej výroby, zdravotníctva, potravinárstva, nábytkového a automobilového priemyslu. Zástupca firmy tiež uviedol, že v prípade pozitívneho vývoja ich vzájomnej obchodnej spolupráce sa bude možné zamyslieť aj o možnosti investovania v danom sektore.

Bilaterálny obchod medzi SR a AL v roku 2018 v tis. EUR

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Export	30 234	22 713	40 617	40 059	38 802	30 218	33 889	22 904
Import	2 409	1 898	2 635	6 631	2 918	4 309	5 445	5 429
Obrat	32 643	24 611	43 252	46 690	41 720	34 527	39 334	28 333
Bilancia	27 825	20 815	37 981	33 427	35 885	25 909	28 444	17 475

Zdroj: MH SR, ŠÚ SR

Vzájomný obchod SR a AL za rok 2018 podľa komodít

Komodity exportu SR do Albánska v roku 2018	Mil. eur	% podiel
Export SR do Albánska v roku 2018	22,90	
8517 - Elektrické prístroje na drôtovú telefóniu alebo telegrafiu, vrátane linkových telefónnych súprav s bezdrôtovými mikrotelefónmi	7,97	34,79
8528 - Televízne prijímače	5,56	24,27
8212 - Britvy, holiace strojčky a holiace žiletky (vrátane polotovarov žiletiek z ocele v pásoch):	1,02	4,46
3801 - Umelý grafit; koloidný alebo semikoloidný grafit; prípravky na báze grafitu alebo iného uhlíku vo forme pást, blokov, tabuliek alebo iných polotovarov:	0,88	3,86
4011 - Nové pneumatiky z gumy:	0,68	2,97
9613 - Zapaľovače cigariet a iné zapaľovače, tiež mechanické alebo elektrické a ich časti a súčasti, okrem kamienkov a knôtov:	0,67	2,94
8703 - Osobné automobily	0,61	2,66
3002 - Ľudská krv; živočíšna krv pripravená na terapeutické, profylaktické alebo diagnostické účely; antiséra a iné krvné zložky a modifikované imunologické výrobky, tiež získané biotechnologickými procesmi; očkovacie látky, toxíny, kultúry mikroorganizmov (okrem kvasiniek) a podobné výrobky:	0,59	2,56
9619 – Majetok fyzických osôb	0,50	2,20
8516 - Elektrické prietokové alebo zásobníkové ohrievače vody a ponorné ohrievače; elektrické zariadenia na vykurovanie miestností, pôdy a na podobné účely; elektrotepelné zariadenia na ošetrovanie vlasov (napríklad sušiče vlasov, vlničky na vlasy (kulmy), prístroje na trvalú onduláciu) a sušiče rúk; žehličky;	0,43	1,87
3307 - Holiace prípravky používané pred holením, pri holení alebo po ňom, osobné dezodoranty, kúpeľové prípravky, depilátory a iné voňavkárské, kozmetické alebo toaletné prípravky, inde nešpecifikované ani nezahrnuté; hotové izbové dezodoranty, tiež parfumované, tiež s dezinfekčnými vlastnosťami:	0,37	1,60
2104 - Polievky a bujóny a prípravky na ne; homogenizované zložené potravinové prípravky:	0,34	1,49
8504 - Elektrické transformátory, statické meniče (napríklad usmerňovače) a indukory:	0,29	1,27
9506 - Výrobky a potreby na telesné cvičenie, na gymnastiku, atletiku alebo na ostatné športy (vrátane stolného tenisu) alebo na hry pod šírým nebom, inde v tejto kapitole neuvedené ani nezahrnuté; plavecké a veslárske bazény:	0,18	0,79
3304 - Kozmetické prípravky, líčidlá a prípravky na starostlivosť o pokožku (iné ako lieky), vrátane opalovacích ochranných prípravkov; prípravky na manikúru a pedikúru:	0,16	0,72
8508 - Vysávače	0,16	0,71
2207 - Etylalkohol nedenaturovaný s objemovým alkoholometrickým titrom 80 % vol alebo vyšším; etylalkohol a ostatné destiláty, denaturované, s akýmkoľvek alkoholometrickým titrom:	0,15	0,66
8415 - Klimatizačné stroje a prístroje, skladajúce sa z ventilátory so vstavaným motorom a zo strojov a prístrojov na zmenu teploty a vlhkosti, vrátane strojov a prístrojov, v ktorých nemôže byť vlhkosť regulovaná oddelene:	0,13	0,58
8421 - Odstredivky, vrátane sušiacich odstrediviek: prístroje na filtrovanie alebo na čistenie tekutín alebo plynov:	0,13	0,56
8414 - Vzduchové čerpadlá alebo vývevy, kompresory a ventilátory na	0,11	0,49

vzduch alebo iný plyn; ventilačné alebo recirkulačné odsávače s ventilátorom, tiež so vstavaným filtrom:		
9405 - Svetidlá (vrátane svetlometov)	0,11	0,49
3921 - Ostatné platne, listy, fólie, pruhy a pásy, z plastov:	0,10	0,42
3401 - Mydlo; organické povrchovo aktívne výrobky a prípravky používané ako mydlo, v tvare tyčiniek, tehličiek, vylisovaných kusov alebo tvarov, obsahujúce alebo neobsahujúce mydlo; papier, vata, plsť a netkané textilie, impregnované, povlečené alebo pokryté mydlom alebo detergentom:	0,10	0,42
9608 - Gulôčkové perá; popisovače, značkovače a zvyrazňovače s plstným hrotom alebo s iným pórovitým hrotom; plniace perá, rysovacie perá a iné rydlá; na rozmnožovače; patentné ceruzky; ; rúčky na pero, rúčky na ceruzku a podobné výrobky; časti a súčasti týchto výrobkov, vrátane ochranných krytov a príchytiek, okrem výrobkov položky 9609:	0,08	0,37
8418 - Chladničky, mraziace boxy a ostatné chladiace alebo mraziace zariadenia,	0,08	0,37
3305 - Prípravky na vlasy:	0,08	0,36
2519 - Prírodný uhličitan horečnatý (magnezit); tavená magnézia; spekaná (sintrovaná) magnézia, tiež obsahujúca malé množstvá iných oxidov pridaných pred spekaním; ostatné oxidy horčíka, tiež čisté:	0,07	0,30
8701 - Traktory a fahače	0,07	0,30
8529 - Časti a súčasti vhodné výlučne alebo hlavne na prístroje položiek monitory, TV a telefóny:	0,06	0,28

Komodity importu SR z Albánska v roku 2018	Mil. eur	% podiel
Import SR z Albánska v roku 2018	5,43	
2208 - Etylalkohol nenedaturovaný s objemovým alkoholometrickým titrom nižším ako 80 % vol; destiláty, likéry a ostatné liehové nápoje:	2,25	41,35
6403 - Obuv s vonkajšou podrážkou z kaučuku, plastov, usne alebo kompozitnej usne a so zvrškom z usne:	1,76	32,41
6109 - Vrchné tričká (T-shirts), tielka a iné tričká, pletené alebo háčkované:	0,21	3,84
0709 - Ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená:	0,17	3,15
0707 - Uhorky šalátové a uhorky nakladačky, čerstvé alebo chladené:	0,15	2,70
0909 - Semená anízu, badiánu, fenikla, koriandra, rasce alebo korenistej rasce; bobulky borievky:	0,12	2,13
7202 - Ferozliatiny:	0,10	1,87
6404 - Obuv s vonkajšou podrážkou z kaučuku, plastov, usne alebo kompozitnej usne a zvrškom z textilných materiálov:	0,08	1,41
1905 - Chlieb, zákusky, koláče, sušienky a ostatné pekárske výrobky, tiež obsahujúce kakao; hostie, prázdne obličky používané na farmaceutické účely, obličky, ryžové cesto a podobné výrobky:	0,08	1,39
6203 - Pánske alebo chlapčenské obleky, komplety, saká, blejzre, nohavice, nohavice s náprsenkou a s plecnicami, lýtkové a krátke nohavice (iné ako plavky):	0,05	0,99
1211 - Rastliny a časti rastlín (vrátane semien a plodov), druhov používaných hlavne v parfumérii, vo farmácii alebo na insekticídne, fungicídne alebo podobné účely, čerstvé alebo sušené, tiež narezané, drvené alebo v prášku:	0,05	0,92
6104 - Dámske alebo dievčenské kostýmy, komplety, kabátiky, blejzre, šaty, sukne, nohavicové sukne, nohavice, nohavice s náprsenkou a s plecnicami, lýtkové a krátke nohavice (iné ako plavky), pletené alebo háčkované:	0,05	0,85
6115 - Pančuchové nohavice, pančuchy, podkolenky, ponožky a iné výrobky tohto druhu vrátane pančúch na kľčové žily a obuvi bez podrážok,	0,04	0,79

pletené alebo háčkované:		
7314 - Tkaniny (vrátane nekonečných pásov), rošty, sieťovina a pletivo, zo železného alebo ocelového drôtu; plechová mriežkovina zo železa alebo ocele:	0,03	0,59
6110 - Pulóvre, svetre a vesty (tiež zapínacie) a podobné výrobky, pletené alebo háčkované:	0,03	0,56
0801 - Kokosové orechy, para orechy a kešu orechy, čerstvé alebo sušené, tiež bez škrupiny alebo vylúpané:	0,03	0,47
8529 - Časti a súčasti vhodné výlučne alebo hlavne na prístroje položiek 8525 až 8528:	0,02	0,35
6402 - Ostatná obuv s vonkajšou podrážkou a zvrškom z kaučuku alebo plastov:	0,02	0,34
0602 - Ostatné živé rastliny (vrátane ich koreňov), odrezky a vrúbky; podhubie:	0,02	0,34
2008 - Ovocie, orechy a ostatné jedlé časti rastlín, inak upravené alebo konzervované, tiež obsahujúce pridaný cukor alebo iné sladidlá alebo alkohol, inde neuvedené ani nezahrnuté:	0,02	0,29
0807 - Melóny (vrátane vodových melónov) a papáje, čerstvé:	0,01	0,27
6204 - Dámske alebo dievčenské kostýmy, komplety, kabátiky, blejzre, šaty, sukne, nohavice, nohavice s náprsenkou a s plecnicami, lýtkové a krátke nohavice (iné ako plavky):	0,01	0,27
6108 - Dámske a dievčenské kombiné, spodničky, nohavičky, krátke a dlhé, nočné košele, pyžamy, neglizé, kúpacie plášte, župany a podobné výrobky pletené alebo háčkované:	0,01	0,23
7326 - Ostatné výrobky zo železa alebo z ocele:	0,01	0,21
0702 - Paradajky, čerstvé alebo chladené:	0,01	0,18
6815 - Výrobky z kameňa alebo iných minerálnych látok (vrátane uhlíkových vlákien, predmetov z uhlíkových vlákien a predmetov z rašeliny), inde nešpecifikované alebo nezahrnuté:	0,01	0,18

Zdroj: MH SR, ŠÚ SR

- Hlavné dovozné a vývozné komodity

Najvýznamnejšie vývozné komodity SR za rok 2018:

Elektrické prístroje na drôtovú telefóniu alebo telegrafiu (v hodnote 7,97 mil. eur; podiel na celkovom vývoze 34,59%), televízne prijímače (5,56 mil. eur; 24,27%), britvy, holiace strojčeky a holiace žiletky (1,02 mil. eur; 4,46%), umelý grafit, koloidný alebo semikoloidný (880 tis. eur; 3,86%), nové pneumatiky z gumy (680 tis. eur; 2,97%), zapaľovače cigariet a iné zapaľovače, tiež mechanické alebo elektrické a ich časti a súčasti (670 tis. eur; 2,94%) a osobné automobily (610 tis. eur; 2,66%).

Najvýznamnejšie dovozné komodity SR za rok 2018:

Etylalkohol nenedenaturovaný s objemom menej ako 80% (v hodnote 2,25 mil. eur; podiel na celkovom dovoze 41,35%), obuv s vonkajšou podrážkou z kaučuku, plastov, usne alebo kompozitnej usne (1,76 mil. eur; 32,41%), vrchné tričká, tielka a iné tričká, pletené alebo háčkované (210 tis. eur; 3,84%), ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená (170 tis. eur; 3,15%), uhorky šalátové a uhorky nakladačky (150 tis. eur; 2,70%), semená anízu, badiánu, fenikla, koriandra, rasce alebo korenistej rasce; bobulky borievky (120 tis. eur; 2,13%), ferozliatiny (100 tis. eur; 1,87%), obuv s vonkajšou podrážkou z kaučuku, plastov, usne alebo kompozitnej usne a zvrškom z textilných materiálov (80 tis. eur; 1,41%) a chlieb, zákusky, koláče, sušienky a ostatné pekárske výrobky, tiež obsahujúce kakao (80 tis. eur; 1,39%).

Dátum: 31.05.2019